

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantium**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 9. Pro eodem die Circumcisionis Domini, sive pro anni infœlicis
Exordio. Deus misereatur nostri, ut benedictat nobis, illuminet vultum
suum super nos, & misereatur nostri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

speciem limpida potuit intueri in Christi resurrectione, & aeternam frui benedictione. Hanc igitur benedictionem quam Anna & Simeon à Domino impetravunt, Luc. 2. viduis & senioribus tuto corde exopto, ut det eis Dominus postremam vitam suam partem sic eis obsequio dicare, ut tandem mercantur in pace dimitti; & brachii amori Christum complectendo cygneum illud felix occinere: *Nunc dimisus Dominus, erorum tuum in pace actandem in celo perennante gaudere benedictione. Venient ergo cum Anna viduis, venient senioris cum Simeone, & Christum parvulum adorare, illucque canos suos offerant. Imo offrant vitam & mortem cum plenissima resignatione & charitate; cruxque circumcisii pueri apergant canos suos & purgant eos rubicundo hoc latice, quia virtute illius omnis in nos promanat benedictio.*

S. Sacerdotibus & Dei Ministri, *Sexta benedictio concernit Sacerdotes & Ministros Dei. His illam optamus benedictionem: **Benedictio illius qui apparet in nube, si super verticem Nazarei inter fratres suos Deut. 33. Qunam fuit Nazarei inter fratres, nisi Sacerdotes? Nazareus id est, segregatus, consecratus, coronatus: hi ergo qui ad ministerium speciale Dei legantur, concer- tur & coronantur Nazarei sunt; & à Christo in tubo Crucis manus protendente, summo Sacerdote & Nazareorum Princeps, debent benedictionem postulare, ut sancti fini in omni conversatione, sicut Sanctus est qui eos sanctificat. Meminerint in omni ministerio & conversatione se Nazareos esse, hoc est, consecratos & segregatos a plebe, ideoque praelucere debet pietate & puritate. Meminerint coronae suae, quae dignitatis regia symbolum est, quam in Sacerdotio suo accepérunt à Christo Regge & Sacerdote, ut unum regnum & excellum, à terrenis avulsum, & ad coelum elevatum exhibeant. Sint ipsi vero Ecclesiastici; hoc est, Matris Ecclesiae primogeniti & species filii, fratrum curam habentes, eis exemplo vita sancte praæntes. Sint vero de clero, hoc est, de forte Domini. Haec enim erit pars & benedictio eorum, si vorè possint dicere, quod eis in sua ad statum Ecclesiasticum afflumptione injunctum est: *Dominus pars hereditati mea & calicu mei in eo qui resuscitare hereditatem meam mihi. Ps. 15.****

Apostolus ad Chrysostomum. *O fecro igitur te, Domine, cùm in manibus tuis sit salus nostra, respice nos favore gratiae tuae, ut laeti serviamus tibi. Et cum à te solo in populum benedictio possit promanare, illam impetrare pueris, ut crecent etate & pterate: illam impetrare iuvenibus & adolescentibus, ut tibi serviant in cultu: illam impetrare adolescentibus, ut meminerint fasciae pectoralis suæ & cordis munditia: illam impetrare conjugatis, ut vivant in justitia & mutua dilectione, proleque alant in Deitatore: impetrare illam viduis & senioribus, ute colant sinecere in ultima sua etate: illam impetrare Sacerdotibus suis & Ministris, ut impinguati sunt in omni conversatione, aliquique noverint praæmitare fac-*

ardem zeli, face pietatis & doctrinae; sivecum populis sibi communis salutem allequi, & eternum te benedicere.

EODEM FESTO.

Denuo misericordie nostri, & benedictas nobis, &c.
Psal. 66.

Praxim optimam docebat S. Chrysost. populum **LECT. 9.**
Antiochenum, ad felicitatem annum novum a- Pro foli- spicandum, que etiam non sine fructu plebi cuius- ciesor- ber a Pastoribus & verbis divinis Praeconibus brevi dio anni sermone proponit poterit. Ubiamnum inquit, expli- monita cum videris, gratias age Deo, qui te ad hanc anno- rum circuitionem perduxit. Extimula cor tuum, & totum vita tua tempus tecum reputa, tecum ad hunc modum verba facito. Dies volant, & prater- eu- anni finiuntur, magnam vita nostra partem confeccimus; quid boni anobis factum est? **Judi- monita cium Dei proibus est, & reliquum vita tempus ad senectuem vixit. Hac in annorum revolutio- nibus revolvo. Hac porro verba aliquor Monita continent ad felicitatem anni auspicium apta; que ordi- ne quoda in partculari hic breviter explicabimus.**

Primo igitur agende sunt gratiae Deo pro pra- tento, quod felicitas ad etatem istam incolumes **1. Monit.**
nos perdaxit. Neque hic exiguum est Dei benefi- Dico a- cium, plerique enim hinc beneficium abcepisti, nos gen- autem benignitate sua conservare dignatus est, ut pro pre- ad meliora illumilum nobis subjeceret. Ceterè fin- terito.
*galis momentis ab eo pendens, & eius frumentum favor & bonitate. Vita nostra staminet & filum in manu ejus est: abrumpere illud posset, dum infelici- et in statu agimus, dum adhuc ordinum telam, pos- set illam faccidere nostro malo: attendamus ergo nobis, nec timus ingratiti illi, à quo tota nostra pe- det felicitas, salus, gloria. Dicimus cum humilitate & gratitudine: *Ego autem sperans in te Domine, dixi. Deus meus es tu, in manibus tuis fortis meus. Ps. 30.* Alia habet lectio: *In manibus tuis temporis mea.* Annis, mensis, dies, horae, noctis in manibus Domini, immò exteritas nostra, & fors perennis felicitatis vel infelicitatis, illa ergo manus frequenter respi- ciamus oculo humilitatis & pieatis. Solebant Antiqui primo & ultimo die anni, Fortune tanguntur. Dece, à qua omnia negotia felicitate vel infelicitate dirigi existimabant, inenam infruere, & ciascificare: ut Deam illam sibi tuto anni incunis decursus conciliarent, & pro anno claps gratias agerent. Un- de, quia infelicitate quidam hunc motem Genitium imitabantur, gravissime con reprehendit Dominus: *Vt qui ponitis Fortune mensam, & libauit super eam, qui Dominum dereliquerit, & oblitus sit mensam sanctam meam. Is. 65.* In quem locum sic ait S. Hieron. *Est in eundem urbibus, & maxime in Egypto, idolatria versus consuetudo, ut ultimo die anni ponant mensam resarciri cari generi epulu- ne, præteriti anni vel futuri fortuitum auspiciare, hoc**

jam non sunt, & qui futuri sunt, nondum sunt. Jam illi defecerunt, & illi defecuti rebusque sunt. In hoc ipso uno die, Fratres, ecce nōdū quod loquimur, in momento eis: præterita hōræ transierunt, futurae nōdū venerunt, & cum venerint, transibunt & deficiunt. Qui sum anni non deficiunt, nisi qui sunt? Si ergo ibi anni sunt, & ipsi anni qui sunt, unus annus est, & ipse unus annus qui sunt, unus dies est, quia ipse unus dies nec orum habent nec occasum, nec inchoatur alii hēstero, nec excludit a crastino, sed sicut semper ille dies. Et quod vis vocas illum diem: si vis anni sunt, si vis dies sunt, quodcumque cogitavimus stat tamen: illius flabili participes est illa civitas, cui participatio est in idipsum. Hacca Augst.

Mens ader- natae confe- rationis reflec- dia.

Quintū itaque monemus, ut cum de anno in annum progrediamur, & agnatum nobis reutabilitam, tum in ætate & tempore, tum in corpore, tum in corporis diversa conditione, tum etiam in anima varia affectuæ & agnoferere cogimur, mentem feriā ad æternitatis confidationem & amorem convertamus. Ibi omnia stabila, omnia firma, in eo qui semper id est, in eo qui idipsum est. Ad hanc æternitatem & divinæ stabilitatis participationem contendere nos voluit Christus Dominus, & propterea ad nos venit, mutabilitateque & miserae humanae in assumptione carnis se subiect, ut sue immutabilitatis nos tandem faceret participes & beatitudinis. *Natus a nobis voluntatis temporis, us- nos perducere ad auctoritatem Patris,* inquit S. Augustinus serm. 13. de temp. Rogandus igitur est humilius per annos benignitatis sue, quos hic nobiscum dignatus est age, tē denos, coronam ducrum sibi à Patre consolutorum in hac mortali vita sic adimplens, ut per illam coronam; annorum nostrorum coronæ benedicat, si que anni nostri ab eis annis, menses nostri ab eis mensibus, dieisque & hora, nosfræ ab eis diebus & horis dirigantur, & benedictionem participant; donec tandem pertingamus ad mensuram illam perfectam atatis plementinis Christi, & occurramus in virtus perfectum. Rogandus est, ut per pueritiam suam & infanciam veram in nobis renovet innocentiam, ut sine dolo, quasi modo genti infantes, lac gratiae aside concepimus; nec amplius de illorum numero centenam, de quibus Propheta dicit: *Inno- dationem maris queſi in ſugunt.* Hoc de illis verum est, qui facilius huius cupiditaribus amarissimant, quasi fuiavimus, actis perciperent; sed postmodum amarissimum & falso dicent experiri coguntur, non solum per variam conscientiam remoridens, ut alterationem, sed etiam per aeternam suam, in qua vel unicus aqua guttam cum Epulone ad refrigerium expertus. Sed in eternum eam non repe- rent, quia tempore opportuno lac gratiae, viuimus charitatis, aquam vite oblatam respuerunt.

Denuo 33:

Hæc porro omnia, que requiriāmus ad felicia anni auspicio jacienda, in suauitate videtur, & quodam comprehendio comprehensa in illo & secum ora-

re nōs docet rex & Propheta, *Deus misereatur no- bri, & benedic nobis illuminis vultum suum super nos, & misereatur nos;* Ut cognoscamus in terra- viam tuam, in emissa genitivis salutare zument. Deus misereatur nōs pro tempore praetrito & male impenso, & benedic nobis pro praesenti, ut felicitas proponamus meliorem inchoare vitam; illuminet vultum suum super nos pro futuro, ut firmum propositum exequamur, & veri luminis participes videamus quæ agenda sunt, & ad per- ficiendā convalescamus. Et misereatur iherum no- strum, tam pro praesenti atque praefenti, quam pro futuro; quia in omni, & pro omni tempore ejus misericordia debet nobis elucere. Debet enim prece, comitari, subfiqui. *Misericordia tuus pre- ce- nōs me.* Et alibi: *Misericordia tua subsequitur nōs mo- nibus diebus vita mea.* Denique in predictis Pro- phetae verbis Sanctissima Trinitas indicatur, cuius ope & gratia omnia nostra diriguntur. Dum enim dicit: *Deus misereatur, ecce Pater. Dum ad- dit: Et benedicta nobis, ecce Filius. Dum adjicitur: Illuminans vultum suum super nos, ecce Spiritus Sanctus.* Dum repetitur: *Et misereatur nōs,* in- dicatur tota Unitas & simul Trinitas, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Quod in fine ejusdem Psalmi specialius designatur, dum dicit: *Benedic nos Deus, Deus noster, benedic nos Deus, & misereatur nōs omnes fratres tui.* Benedic nos Deus, ecce Pater. Deus noster, ecce Filius, qui carnem pro nobis affluens specialiter Deus noster factus est. Benedic nos Deus, ecce Spiritus Sanctus. Nomen ergo Dei ter repetitum Trinitatis est signaculum; aqua omnis promonat bene dictu. Tandemque additur: *E- metuante omnes fratres tui,* non dicit, metuant eos in plurali, sed cum in singulari, ut unitas essentia designetur.

Sed ad quem finem omnis ista benedictio peti- tur & repetitur? Urique non ad alium, quam ut con- gnoscamus in via hac tenebrosa circuitus & anfractus variis habente, veram viam viam salutis & vi- te. Ut benedictione & lumine divino praesunte, non auctoritate dicimus ad dextram per presum- ptione & nimio dæ fatule confidentiam; neque animis erga manus ad sinistram per timorem vexium cum pusillanimitate & diffidentia conjunctum ne- que ambulamus in circuitu per latas facili viam, sed breviorem & securiorem secundando semitam, tandem mereamur videre sauitate Dei, hic per grati- am, in futuro per gloriam, ejus divinitatem & hu- manitate in æternum perficiendam.

*I*ta, Domine Iesu, fac ut pio cordē pro prete. Conclu- ritus tuis beneficiis gratias regendere valcamus, sio. Cum o- mneque proficeremus nostram, sive in tempo- ralibus, sive in spiritualibus; agnoscamus perfecta- ratione fidē à te solo dependere. Reduc quoque nobis in memoriam cum amaritudine annos, menses, dies, sicut...

B. 3. culiss

culas in illis contractas lacrymis cordis obliterare, ne sero nimis cogamur pro illis in vanum ingentiloscere & plorare. Propositum vero perfectione vite & emendationis nostrae sic iudica in nobis, ut non sit initia foli, aut floris, levi reutatis vento inoxcedentis; aut initia vinear, que prima pruina ledunt in suo flore. Aduia ad excindendas omnes occasiones ad reiteranda peccata non illestantes. Aduia ad disimpendo omnia vincula, omnique iusticias funeras, in mortem anima denuo nos pererantibus. Denique aternitatis, cuius non facere vis confortes, sic nos semper memores, ut dum alie insidi animo nostro, & illam propiciamus, ignorantes nostrae tempora despicimus, & ad illam apiremus, que perennat beatitudinem. Ita Domine benedic nobis, benedic annis mortalitatis nostrae, benedic corona, quam continuo teximus tua benignitate; hoc obsecramus te humillimè per factos annos pueritiae, adolescentiae, juventutis & totius aetatis tuis. Rogamus per lacrymas, quas infans dedisti, per fanguinem, quem hodie fudiisti, per circumcisiois dolores per nomen Iesu, nomen Salvatoris, quod pro felicem nobis omnime a Patre accipisti, ut numquam separarum a te, sed aeternum nobis sis Jesus & Salvator.

Exempla.

IMitandus est his anni initio Nobilis ille, Rolandus nomine, de quo in Chronicis PP. Dominicorum. Hic cum diem quemadmodum festivum splendidus vesti, in epulis, jocis, choreis, omnibusque oblationibus cum amicis traduxisset, vespere in corpus ingressus, & præterita haec omnia fecit, exultans, exclamat. Eheu! ubi nunc festum, quod egimus? ubi dici totius letitia? ubi epule & jocis? ubi exulta omnia? Nimirum sicut hic dies, si & reliqui erantibunt, sicque omnis vita transcurrit, nihil post se relietur, nisi aeternum prementem. Dixit haec sero, & serio dixit: nam exinde ad medium vitam extimulatus, non diffudit, sed postero die S. Dominicus in hiuatu, ut preuentiam ageret, et adorsus, in quo sanctitate & doctrina celebris fuit. Qui audiendi voluerit ac cor novum aificans annum, qui que voluerit præteriti anni dies revolvere, illos evolasse reperiit hinc fructu, & multa cum vanitatem. hoc ergo ei stimulatum subiectat ad meliora, nisi sero nimis & aeternum velit peccare. Nec de die in diem proponat sine effectu; nam mors non infrequenter abrupit cum filio vita inaniam proposita, & multi annum sub sequentem non sunt valuti, qui presentem divino non impendunt obsequio. Cogitent hi, quid vellet fecisse in hora mortis.

Audi & aliud exemplum ex S. Petro Damiano. Quidam primo die Janarii tempestate iactus, voraverat Religionem ingredie, ut salutis sue certus consideret; sed è naufragio erutus votum solvere hujus vite amore contempsit. Expletio anno, ipso primo die Januarii, dum cum aliis juvenibus discuterent, & choros ducerent in securilibus cantilenis, subito lapis de testo super eum cecidit, & obturavit. Sic in-

felix ille, qui mundum deferere noluit ultroneus, amissit invitus; & fallacem carnis dulcedinem perfidit, quia amando carnem mentitus est veritati. Hunc P. Damianus.

EODEM FESTO.

Ecco odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit
Dominus Gen. 27.

IN hortis terrenis non inveniuntur flores hyperboreo tempore: at in Horto Nazareni, hoc est, Sponsi florid, omni tempore inveniuntur, quia benedixit ei Dominus. In ipse est flos, qui hodiernus die in media hyeme in acerimo frigore exortus est, & mox in flor rosea ante clausa incipit aperiri, & ruborem pandere per fangum suum alperimentum primam. Flos numerum ipse est candidus & rubicundus, qui radiis ardentibus caritatibus jam tesci expandit, & demonstrat ardorem interiore rubeo exteriori; simili que odorem gratissimum afflat peccatoribus, & piis omnibus, qui cum contemplatur. Hic est flos, de quo Propheta praedixerat Ezechias: ex urga de radice leste, & flos de radice eius ariensis. Et requiescat super eum spiritus Domini Isa 16. Quod explicans Richardus de S. Vicente: Quid flore formosius? quid flor fragrantius? quid flore fructuosius? In flore mellificatio, ex flore fructificatio: ex flore fava & fructus, in favo & mera, in fructu potus & ceras, in flore est medicina.

Hic est flos, de quo Propheta praedixerat Ezechias: ex illo mel, ex illo cera in ipso potus & ceras. Medicina in redemptione, potus & ceras in iustificatione, mel & cera in glorificatione. Ex hac medicina sanitas incorpabilitatis, ex ejus cera refectio interna securitatis, ex ejusmodi potu ebrietatis arcere securitatis: de ejus cera splendor summae claritatis, in ejus melle dulcor indeficientis felicitatis. Haec tenus ille. Ex quibus collige, quam bene Christus datum floridus & Nazarenus, flos in infante singularissimus, qui jam incipit fructum ferre redemptoris de spina circumflexus, & posita omnibus in parte in crucis rostro expansus, & perfecit rubens, matutinum fructum proferet ejusdem consummata redemptoris de spina ascensione Passio.

Semper itaque floret Hortus Nazareni. Hortus Christi semper floridus. Ex illo Horto B. Dorothaea media hyeme Theophilus Judici rosas promulgit martyrio vicina, & mox eas misit à morte sua; ita in eum odore, & pulchritudine mox conversus fuerit Theophilus ad fidem Nazareni, quam antea impugnabat & irridebat.

Ex eodem horto prodierunt illa corolla ex illo & rosis texta in media hyeme, symbolum virginitatis & martyrii preferentes, quas Angelus dictulad Ceciliam, quarum odore & specie Valerianus

Hortus
Christi
semper
floridus.

v. Sur.
5. Febr.

v. Vitam
S. Cecilia
apud Ri-
bad vel
Sursum.